

Στο Μέτωπο

Γιώτα Κριλή

Μέρος 33ο

Ο λόχος μετακινήθηκε και στρατοπέδευε κάτω από τον ίσκιο των ιπιών δίπλα σε ένα ρυάκι. Ξαφνικά άρχισαν να τους χτυπάνε οι Τούρκοι από το απέναντι καταράχι. Οι πυροβολισμοί ήταν σποραδικοί. Λούφαξαν πίσω από τα δέντρα και στην όχθη. «Αν δεν τους διώξουμε θα μας ξεκάνουν», είπε ο λοχίας και διάταξε επίθεση. Ανασυγκροτήθηκαν και όρμησαν με την ίδια φόρα που είχαν ορμήσει στο Σκρα. Κυνήγησαν τους τσέτες, που δεν ήταν πολλοί, κατάκτησαν το καταράχι και ύψωσαν τη γαλανόλευκη. Όμως σκοτώθηκαν τρία παλικάρια και τραυματίστηκαν πέντε άλλα. Μετέφεραν τους τραυματισμένους στο Αϊδίνι, όπου είχε εγκατασταθεί ο Ερυθρός Σταυρός. Ανάμεσά τους και ο Νικήτας με τραυματισμένο χέρι. Ο γιατρός που τον φρόντιζε χαμογέλασε.

- Είσαι τυχερός, Νικήτα. Είναι ελαφρύ το τραύμα σου. Σε κάνα δυο μέρες θα ξαναγυρίσεις στην υπηρεσία.

- Ευχαριστώ, γιατρέ Σωκράτη. Χαίρομαι που ήμουνα τυχερός. Συγγνώμη, που δεν μπόρεσα να 'ρθω εκείνο το μεσημέρι. Δεν μου δόθηκε η ευκαιρία.

- Δεν πειράζει. Το βράδυ θα φάμε μαζί. Ξεκουράσου τώρα.

Έκλεισε τα μάτια και αναπολούσε. Στη μάχη του Σκρα η οβίδα έκοψε τον Αριστείδη στα δύο και σε τούτη τη μάχη η χειροβομβίδα έκανε σμπαράλια τον διπλανό του. «Θα προσεύχεται η μανούλα μου και με φυλάει ο Θεός», είπε μέσα του και τον πήρε το παράπονο. Του είχαν λείψει η μάνα, ο πατέρας, ο Αριστείδης, η Μαρίνα. «Αχ, Μαρίνα μου! Θα είχαμε δυο-τρία κουτσούβελα αν παντρευόμαστε κείνον το Μάν. Π' ανάθεμα τον πόλεμο!» Την οραματιζότανε πάντα στη βρύση και άρχισε να ψελλίζει: Στη λιθόχτιστη τη βρύση,... Έπεσε σε βαθύ ύπνο και όταν τον ξύπνησε ο Σωκράτης ήταν σκοτάδι έξω. Δείπνησαν στη λέσχη.

- Σωκράτη, πες μου πώς είναι οι δικοί μας στην Ελλάδα;

- Είναι καλά εκτός από το θείο μου το Λευτέρη. Επέστρεψε, έπειτα από τρία χρόνια, φυματικός από

το Γκαίρλιτς κι είναι στο σανατόριο. Δυστυχώς, δεν επέστρεψε ο θείος ο Μανόλης μετά τον πόλεμο. Όπως γνωρίζεις, υπηρετούσε αξιωματικός στο ναυτικό. Η γιαγιά μου είναι απαρνηγόρητη. Οι δικοί μου δεν ήθελαν να έρθω εθελοντής. Όμως όλοι οι αξιόλογοι Έλληνες πολίτες έρχονται εθελοντές. Η Μικρά Ασία έχει ανάγκη από ειδικούς σ' όλους τους κλάδους της διοίκησης. Είναι και ο ξάδερφός σου ο Μηνάς στη Σμύρνη εθελοντής χαρτογράφος. Είναι και ο Στέλιος, ο πρώην δάσκαλός σου, εθελοντής στην εκπαίδευση. Ήρθαμε όλοι μαζί.

- Απίστευτο! αναφώνησε ο Νικήτας και τα μάτια βούρκωσαν. Να 'σαι καλά, Σωκράτη, μου 'φερεις μεγάλη χαρά. Δεν ξέρεις πόσο σας έχω νοσταλγήσει. Λυπάμαι για τους θείους σου. Εύχομαι να γίνει καλά ο Λευτέρης και να επιστρέψει σύντομα ο Μανόλης.

- Μακάρι. Ο Μηνάς θα σου φέρει νέα από το Αηδονοχώρι. Είχε πάει ν' αποχαιρετήσει τους δικούς του. Ο θάνατος του ξάδερφού μου, του Αριστείδη, μας έχει στοιχίσει πολύ.

- Και μένα. Ήταν σταυραδέρφι μου, είπε ο Νικήτας και η φωνή του τσάκισε.

- Νικήτα, θα το κανονίσουμε να συναντηθούμε όλοι μαζί στη Σμύρνη.

*

Έπειτα από λίγες μέρες ο Νικήτας επέστρεψε στη διμοιρία του. Το καταράχι που είχαν κατακτήσει ήταν καλή βίγλα. Είχε γίνει βάση του λόχου και παρατηρητήριο με βάρδιες.

Κατόπιν ήρθε καινούρια διαταγή. Ο λόχος τους θα αποτελούσε συνεργείο διάσωσης για τις εγκαταλειμμένες σοδειές στην περιοχή του Αϊδινίου. Οι Τούρκοι κάτοικοι, που είχαν κάνει τα σπίτια τους και τα τεμένη προμαχώνες και χτυπούσαν πίσωπλάτα τους Έλληνες στρατιώτες, είχαν ακολουθήσει τους Τούρκους λησταντάρτες μετά την καταστροφή της πόλης. Η Ύπατη Αρμοστεία στη Σμύρνη αποφάσισε να μαζευτούν οι σοδειές και έτυχε στο λόχο του Νικήτα να τις μαζέψει. Κίνησαν ένα πρωινό για την καινούρια αποστολή περνώντας μέσα από

την πόλη. Έξω από την εκκλησία μαυροφορεμένες γυναίκες τούς μοίρασαν κόλλυβα. Οι λίγοι που επέζησαν έκαναν μνημόσυνο για τους αδικοσκοτωμένους.

Άρχισαν με το μάζεμα της σταφίδας. Ένωσαν δέος καθώς έμπαιναν στα αμπέλια, εκείνα τα φανταράκια που τα πιο πολλά ήταν χωριατόπαιδα. Ο Νικήτας τραγουδούσε:

Μπαίνω μες στ' αμπέλι σα νοικοκυρά,
να κι ο νοικοκύρης, που 'ρχεται κοντά.

Έλα, νοικοκύρη, να μιλήσουμε,
κόκκινα σταφύλια να τρυγήσουμε.
- Σιγά, βρε φίλε. Αυτό το τραγούδι είναι θεσσαλικό. Πού το 'μάθες, ρώτησε ο Άγγελος.

- Μην μου πεις; Μήπως ξέρεις τους παρακάτω στίχους;

- Βεβαίως, είπε ο Άγγελος και άρχισε να τραγουδάει:

Δώδεκα βαρέλια να γεμίσουμε
και γλυκό κρασάκι να τραβήξουμε.

Πέρα στη Φραγκιά να το πουλήσουμε...

- Σωστά τους είπες. Μάλλον εσείς οι Θεσσαλοί έχετε πάρει το τραγούδι από μας. Η Πελοπόννησος είναι διάσημη για τη σταφίδα της. Η παρέα τούς χειροκρότησε λέγοντας: «Μπράβο! Καλά το είπατε και οι δυο σας». Γελούσαν χαρούμενοι. Τέτοια γλυκιά σταφίδα δεν είχαν ξαναφάει. «Όχι δα!» αναφώνησε ο Νικήτας. «Η κορινθιακή σταφίδα είναι η καλύτερη του κόσμου. Την αγοράζουν οι Άγγλοι και την βάζουν στην πουτίγκα τους».

- Νικήτα, παρά 'σαι καυχησιάρης. Όλα τα καλά τα 'χει η Πελοπόννησος.

- Τα καλύτερα, είπε ο Νικήτας και κίνησε άλλο τραγούδι:

Βγήκα ψηλά στα διάσελα κι αγνά-
ντια στην Μπαρμπάσαινα.

Στης Μπαρμπάσαινας τον κάμπο
Τριτσιμπήδας κάνει γάμο.

Η Μαριωρή παντρεύεται κι όλος ο
κόσμος χαίρεται.

- Ποιόνε θα πάρεις Μαριωρή; -
Του Τριτσιμπήδα το παιδί.

Τον υγιό του Τριτσιμπήδα, που
'χει αμπέλια και σταφίδα,
που 'χει στον Πύργο κτήματα,
στην Πάτρα καταστήματα.

Δυστυχώς, δεν επέστρεψε ο θείος ο Μανόλης μετά τον πόλεμο. Όπως γνωρίζεις, υπηρετούσε αξιωματικός στο ναυτικό. Η γιαγιά μου είναι απαρνηγόρητη